

de 1390 i 1400 en *InuLC*); Muntaner; «lo conestable pot trametre més gent a fer *corregudes* e cavalcades que no faria si la host no era axí enfortida», Eiximenis (*Regiment*, cap. 263); en l'acc. d'acte de córrer segueix essent general (*fer una correguda*, per a jocs i anades ràpides a un lloc), amb el matis d'espectacle, festa, etc., en què hom veu córrer, sentit com a massa familiar o impropri en cat. central i ross. ha estat reemplaçat colloquialment pel castellanisme *carrera* o el gallicisme *cursa*, que en el nostre segle ha estat acceptat per la llengua literària,² però *correguda* amb aquesta acc. resta vigorós a Mallorca i sobretot el P. Valenciana, especialment 'acció de córrer en competició' (*corregudes de joies*, *corregudes amb sacs*), i fóra recomanable, o en tot cas un esforç lloable, el d'intentar restaurar aquest únic ús genuí, i desprestigiari l'ús del gallicisme *cursa*, en benefici de la unitat de la llengua;³ *correguda de terres* 'esllavissament' mall. (Alaró, 1963).

Corrent part. act. de *córrer*; aplicat en sentit estrictament a l'ésser que corre (especialment animals: Llull) o a l'aigua que corre [S. XIV], d'on translatició a la mesura plena a vessar, curulla, per oposició a la que ha estat arrasada («rasa»), molt freqüent en disposicions relatives a mesures («sester --- *coarent* --- sesters 2 de civada, unum *coarentem* et alium rasum»), Miret, *RHispan.* XIX, 14-15, i altres 5 o 6 exs. grafiats *corrent* en docs. des de 989 a 1283 en *AlcM* I, § 4, i Bast.-Bass., 748, «--- de blat, *corrent* ---», en doc. de Costoja de 1168 (*RLR* III, 289); substantivat: *corrents* 'd'aigua ràpids en un riu', Vall de Boí, 1953; 'massa que corre, generalment d'aigua (i després, d'aire, de fluid elèctric, etc., d'acció espiritual)' [c. 1500, Dteç].

En aquest sentit en el S. XIX, i no sense influència castellana, es troba sobretot com a femení en els criptors, no sols en el Continent [*Ail.* VII] sinó també a Mallorca: «si'ls estels del cel no surten, / si en el camp no's troben flors, / si s'aturen les *corrents*, / si no canta el rossinyol / --- / és que, malalta ma Filis, / roman el món com un roc», Josep Togores, c. 1820; (*JMBover*, *BiEscrBal.* II, 441.1.3); mentre que en el S. XX la llengua literària s'ha decantat resoltament pel masculí. Val a dir que encara que no manqui de fonament, és exagerada la creença que el femení sigui simplement degut a influència del cast.,⁴ o que la del francès sigui causa de la preponderància del masculí; car aquest ha estat sempre preferit en llocs, comarques i ambients on una influència francesa és inconcebible i el femení en altres on ho és una influència castellana: els pescadors de Blanes i de Sant Pol l'havien dit sempre en masculí («el corrent ve de llevant») [1923]; d'altra banda a Banyuls de la Marenda sento *la kūrén* a vella gent de l'ofici (potser només els de mar en el Rosselló, i no en el regatge, car a Canet de Ross. «el *Corrent*» és nom d'un veral de les terres, avui, 1960, i ja a princ. S. XIX); i en canvi en terra valenciana ho sento com a masculí i no sols dins els límits de la llengua («El *Corrent*» partida d'Almasora) sinó també en el xurro de la Serra d'Espadà («diremos primero los nombres del *corriente* pac

aquí», Alcúdia de Beo, 1961). En una expressiva frase estereotipada per dir que no responem de la certitud o bona font d'un rumor important que corre: «*jo sé el vent però no sé la corrent*: com que no és cosa segura no te'n pots fiar per res», carta familiar de PCorromines 14-11-1902.

Corrença 'flux, fluxió': 'de sang' [1451, «Verònica dix: jo hagí quinze anys *corrensa* de sanch», «vench una fembra qui avia haguda c. de sanch», Serra, *Gèn.*, 175] 'diarrea' [fi S. XIV, Eiximenis, *DAG.*]; «id., generalment *corrences*: corripies, flux de ventre», Ruyra, *O. C.*, 378b; val. «axina no m'escorria --- —qué fea? escriure com si tinguera *corrensa*?— Che --- no sigues porquerol!», *Canyissaes* (p. 12).⁵

Corrent adv. 'molt de pressa': «estant Pilat en son solàs, / l'emperador, tost e ivàs, / tramès per él, que mantinent / al palau l'amenen *corrent*» [c. 1300, *Lleg. Rim. Sevilla, LleuresC*, 231, v. 643], avui més amb -s adverbial, ja en el S. XV: «levàs *correns* de taula e dix ---», JoMartorell (*Ag.* I, 305; «s'aixecà i eixí *corrents* cap a casa seva», Noller (*Vilaniu*, 181); men. a *correntis* «de pressa, de veres», Ferrer Guinart (*Rond.*, 211). De *correntes* 'immediatament' [S. XIII, *VidesR*: «de *correntes* tots los infantz contra él vengren, e gitaren él fora de la ciutat ---», «car trobà les portes tancades él les obrí per forsa, per què enaprés lo cònsol venc a él de *correntes* e-l saludà», f° 10v1, 21v2, 44r2], avui encara mall. 'de pressa, amb gran facilitat'.

Correntada; *correnteig*; *correntella*, *correntilles*; *correnter*; *correntet*; *correnti*; **corrental* m., val. 'tros de corrent ràpid en el riu': *El corrental de les moles* amunt de la Torre de Lloris, «el Penyot del Brúfol és un *koarentál* que hi ha entre el Brúfol i Alboi», Xàtiva, 1962. *Correntia*: no el crec estrany al Princ., però se sent més sovint en val. i a les Illes, no sols mall. [*Damen.*, escr. Renaix.] sinó també men. (Fornells, 1964) *correntiada*.

Correntim 'caramull o porció que curulla una mesura' (veg. *corrent* supra), ross., emp., «encara, an G. de Ribes fa lo quart e una canada de vi, e-l *coarentim* ab sos parcers --- e sa meytat d'una oblia» («le complément», Alart, que distingeix d'aquesta la forma *correntum* dient que és la moderna),⁶ Capbreu de la Vall de Ribes, c. 1283 (*RLR* IV, 56, n. 3), «de tot oli que home strayn --- vene, per cascuna sesterada, el *correntum* de la dotzena mesura; e si aquel que deu pagar la leuda no volia donar lo dit *correntum*, deu donar per lo *correntum* de la XII° mesura, un dr.», Puigcerdà, 1288 (*RLR* IV, 505).

Correndes 'flux de ventre, diarrea' [1803, Belvitges; Labèrnia, edició de 1839; diccionari Balari]; en singular sembla que tingui el sentit de +mal greu que afligeix algú en el Maestrat: «sequixen vall amunt, / --- les gents --- / ne fugen: d'allí ixen, / és la *correnda*, els mals que 'ls afligixen», Ga. Girona (*Seidia*, 71).

Correra. *Corrible* adj. 'que té curs monetari' [segle XIII]: «catriu --- de jueu --- que s batég --- es franc e quití e alforre de son senyor; però deu donar